

Številka: 007-54/2023/1
Datum: 8. 1. 2024

Državni zbor RS
Šubičeva 4

1000 Ljubljana
gp@dz-rs.si

ZADEVA: PRIPOMBE NA PREDLOG ENERGETSKEGA ZAKONA

Spoštovani,

Združenje občin Slovenije vam v nadaljevanju podaja pripombe na predlog Energetskega zakona (EZ-2), EPA 1223-IX.

21. člen (lokalni energetski koncept)

Pozdravljamo namero pripravljavca Zakona, da za sprejem LEK ne bo več potrebno predhodno soglasje pristojnega ministra, temveč se bo ministrstvo s sprejetjem LEK le seznanilo. Menimo, da bo to pomembno skrajšalo vse postopke.

Tretji odstavek 21. člena določa, da se LEK sprejme na vsakih sedem let. Predlagamo, da časovnica ostane enaka kot jo določa sedaj veljavni Energetski zakon, ki v sedmem odstavku 29. člena določa, da se LEK sprejme na vsakih deset let.

Peti odstavek določa obvezo občin, in sicer, da morajo tiste »z več kot 10.000 prebivalcev v LEK vključiti načrt za vzpostavitev vsaj ene energetske skupnosti, ki temelji na obnovljivih virih energije.« Predlagamo omilitev določbe, in sicer na način, da **se peti odstavek 21. člena glasi:** »Lokalne skupnosti z več kot 10.000 prebivalcev lahko v LEK vključijo načrt za vzpostavitev vsaj ene energetske skupnosti, ki temelji na obnovljivih virih energije.«

22. (prednostna raba virov energije)

Predlagamo spremembo petega odstavka 22. člena, ki naj se glasi: »(5) Pri graditvi nove stanovanjske stavbe, za katero se projektira in vgrajuje kotel na zemeljski plin ali utekočinjen naftni plin mora biti kotel pripravljen na obratovanje z obnovljivimi in nizkoogljivimi plini iz plinovodnega omrežja. Enako velja v poslovno-stanovanjski stavbi ali stanovanjsko-poslovni stavbi samo za stanovanjski del stavbe.«

Obrazložitev:

Distribucijsko plinovodno omrežje je, poleg sistema daljinskega ogrevanja, steber oskrbe z energijo za ogrevanje stavb na območju mnogih mest. Predlagana omejitev vgrajevanja kotlov na zemeljski plin ima vrsto negativnih vplivov na izvajanje lokalne energetske politike, zato občine predlagajo spremembo diktacije predmetnega člena. Nasprotujemo prepovedi vgradnje kondenzacijskih plinskih kotlov, ki so energetske zelo učinkoviti v vse stanovanjske novogradnje. Namesto tega predlagamo, da se zahteva vgradnja kotlov, ki so pripravljeni na obratovanje z obnovljivimi in nizkoogljiviimi plini.

V nadaljevanju podajamo tudi konkretno utemeljitev Mestne občine Ljubljana:

- Razogljičenje plinovodnega omrežja je najhitrejši in najenostavnejši način razogljičenja ogrevanja stavb priključenih na plinovodno omrežje. Na področju plina bomo za vsa gospodinjstva in javne stavbe že pred letom 2032 zagotovili 100% obnovljivo energijo;
- Alternativna rešitev plinskemu ogrevanju je vgradnja električnih toplotnih črpalk, pri čemer obstoječe elektroenergetsko omrežje ne omogoča množične uporabe toplotnih črpalk, ravno tako pa v zimskem času tudi ni na voljo zadostnih količin proizvodnje elektrike. Vgradnja biomasnih kotlov bo z EZ-2 močno omejena, njihova uporaba pa je na večini območja MOL problematična z vidika zagotavljanja kakovosti zunanega zraka. Tudi širjenje daljinskega ogrevanja je omejeno na območja z zadostno gostoto pozidave;
- Plinovodno omrežje je učinkovita gospodarska javna infrastruktura, v gradnjo katere je bilo vloženih veliko javnih sredstev. Zato je smiselno to infrastrukturo ohraniti in uporabiti za dekarbonizacijo področja ogrevanja na način, da se distribuira razogljičene pline, kot sta biometan in v prihodnje sintetične pline in vodik. Prilagoditev plinovodnega omrežja na obratovanje z biometanom in sintetičnim plinom ni potrebna, za obratovanjem z večjimi deleži vodika pa bo potrebna prilagoditev samo dela plinovodnega omrežja, ker je večina vgrajenih cevi iz polietilena;
- Tako kot to velja za vse infrastrukturne sisteme, je za zagotavljanje nižjih stroškov za uporabnike ključna visoka stopnja njene izraba. Kakršnokoli omejevanje uporabnikov plinovodnega sistema zato povišuje stroške njihove oskrbe s plinom.
- Tudi na nivoju Evrope zaenkrat še ni prišlo do prepovedi plinskih kotlov (predlog je bil za leto 2029). Pri tem je bil na nivoju Evrope podan predlog, da se predpiše najmanjši dovoljen izkoristek sistema, kar verjetno pomeni, da bi hibridni sistemi (toplotna črpalka in plinski kotel) in kombinacija sončni sprejemniki energije s plinskim kotli bili še naprej dovoljeni. Pri hibridnih sistemih se za osnovo uporablja toplotno črpalko, plinski kotel pa dodatno deluje v obdobjih, ko je poraba največja. Vendar predlog ni bil potrjen s strani članic EU.

- V zadnjem obdobju je kar nekaj zahodnih držav sprostilo napovedane omejitve pri prepovedi plinskih kotlov oziroma urejajo to področje manj rigidno. Nemčija je sprejela zakonodajo, ki ne omejuje uporabe plina, ampak spodbuja, da se v plinovodnih omrežjih zemeljski plin postopoma nadomešča z obnovljivimi plini. Hkrati ne prepoveduje vgradnje plinskih kotlov. Tudi francoski predsednik je tudi napovedal, da Francija ne bo prepovedala plinskih kotlov.

Pri tem dodajamo, da morajo vse novogradnje zadostiti tudi Pravilniku o učinkoviti rabi energije v stavbah, ki natančno predpisuje zahtevano energetska učinkovitost stavb in tehničnih sistemov ter zahteva ustrezen delež obnovljivih virov energije.

Predlagamo spremembo **šestega odstavka 22. člena**, ki naj se glasi: »(6) V strnjenih naseljih se kot primarni vir ogrevanja prednostno projektira druge obnovljive in nizkoogljične vire energije pred kurilnimi napravami na trdna in tekoča goriva v enostanovanjskih in dvostanovanjskih stavbah in v posameznih delih večstanovanjskih stavb, razen v primerih, ko ne gre za primarni vir ogrevanja. V LEK se določijo strnjena naselja za potrebe tega člena v skladu z metodologijo iz dvanajstega odstavka tega člena, pri tem pa se upošteva vsaj eno izmed naslednjih meril: gostota toplotnega odjema, vrste tehnologij za rabo energije, število prebivalcev oziroma stavb, relief, pogoji lokalnega področja in prevetrenost.«

Obrazložitev:

Zakon spodbuja rabo obnovljivih virov energije, kamor v 8. odstavku 4. člena sodi tudi biomasa. Dovoljena je uporaba kurilnih naprav na lesno biomaso s sistemom uplinjanja goriva in visokim izkoristkom ter nizkimi emisijami, zato ne vidimo ovir, da se tudi v strnjenih naseljih omogoči uporaba tega sistema ogrevanja za individualne objekte.

23. člen (lokalne energetske organizacije)

23. člen daje občinam možnost ustanovitve lokalne energetske organizacije, ne določa pa načina ustanovitve in njene oblike, v tretjem odstavku pa določa vodenje ločene računovodske evidence za sredstva, namenjena opravljanju nalog organizacije. Predlagamo, da se za ustanovitev organizacije določi jasna merila, prav tako pa predlagamo, da država za njihovo delovanje predvidi določene finančne vzpodbude.

175. člen (določitev prednostne rabe virov energije in energentov ter uskladitev občinskih odlokov)

Predlagamo, da se roka določena v prvem in drugem odstavku 175. člena podaljšata iz treh od sprejema Zakona na tri leta po uveljavitvi digitalnega sistema LEK.

Obrazložitev:

Občine so sprejemale, spreminjale in usklajevale svoje LEK ter posledično odloke tudi v letu 2023, zato določitev novega triletnega roka predstavlja dodatno obremenitev.

Pozdravljamo vzpostavitev digitalnega sistema LEK, za uvedbo katerega se uvajajo podlage za digitalizacijo. Zakon v svojem **176. členu** določa uvedbo digitalnega LEK z letom 2026. Občine bodo po uvedbi novega sistema izdelovale LEK v digitalni obliki ter o njem tako tudi poročale. Glede na to, da bo po vzpostavitvi digitalnega sistema treba vse LEK-e tudi temu ustrezno urediti, menimo, da bodo občine imele spet samo dodatno delo, zato predlagamo, da roki 175. člena sledijo uvedbi digitalnega LEK. S tem bi pomembno razbremenili občine, tako finančno kot administrativno.

S spoštovanjem,

Robert Smrdelj
Predsednik Združenja občin Slovenije

Pripravila:
Mateja Krvina
Strokovna sodelavka